

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiitsministeerium

Teie: 22.08.2024 nr JUM/24-0834/-1K

Meie: 03.09.2024 nr 1-7/183-2

Eelnõu koostöölastamine

Austatud justiits- ja digiminister

Siseministeerium koostöölastab Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*), kuid esitab järgmise ettepaneku.

1. Palume eelnõu § 1 täiendada järgmise muutmispunktiga:

„X) paragrahvi 66 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „arengu“ sõnadega „ja elanikkonnakaitse“;“

Selgitus:

Vabariigi Valitsuse seaduse § 66 lõikes 1 toodud Siseministeeriumi valitsemisalasle lisatakse elanikkonnakaitse kavandamine ja koordineerimine. 2023. aasta jaanuaris uuendatud „[Eesti julgeolekupoliitika alustes](#)“ on käsitletud ka elanikkonnakaitset:

Elanikkonnakaitse eesmärk on toetada inimesi kriisis, sealhulgas sõjalukorras, ning suurendada inimeste valmisolekut kriisides iseseisvalt toime tulla. Elanikkonnakaitse kriisiajal tähendab riigi ja ühiskonna valmisolekut ohuteavituseks, päästetöödeks, evakatsiooniks, varjumiseks, esmaabiks ja katastroofimeetsiiniks, vältimatuks sotsiaalabiks, psühhosotsiaalseks kriisiabiks ning muuks elanikele hädavajalikuks abiks.

Elanikkonnakaitse aluseks on inimeste suutlikkus kriisi ajal ennast kuni abi saabumiseni ise kaitsta ja vajaduse korral üksteist aidata. Selle saavutamine on ühiskonna eri osaliste ühine jõupingutus, kus on oluline roll inimestel, kogukondadel, vabatahtlikel, kohaliku omavalitsuse üksustel ja erinevatel riigiasutustel.

Elanikkonnakaitse moodustub mitmest omavahel seotud tegevusest, mille elluviimise eest vastutavad erinevad ministeeriumid, kuid senini on juhtasutus jäänud õiguslikult sätestamata. Elanikkonnakaitse kavandamise ja koordineerimise ülesande lisamine Siseministeeriumi valitsemisala ülesannetesse loob seaduse tasandil rolliselguse. Siseministeeriumi rolli elanikkonnakaitsetes näitab ka Riigikantselei, Sotsiaalministeeriumi kui Siseministeeriumi koostatud ühisdokument „[Elanikkonnakaitse raamdokument](#)“, milles on kirjeldatud elanikkonnakaitse üldisi põhimõtteid ning pakutakse välja soovitud sihttasemeid 2034. aastaks.

Muudatuse tulemusel ei hakka Siseministeerium juhtima teiste ministeeriumite valitsemisala elanikkonnakaitse tegevusi ega nende valdkondlike arendusi, vaid koordineerib üldist elanikkonnakaitse poliitikat. Siseministeerium veab juba täna eest elanikkonnakaitse arendamist ning Päästeamet täidab elanikkonnakaitse asutuse ülesandeid. Muudatusega

täpsustakse, et elanikkonnakaitse kavandamise ja koordineerimise eest seisev minister on siseminister.

Mõju riigiasutuste korraldusele ja avaliku sektori kuludele ja tuludele:

Muudatus ei too kaasa täiendavaid kulusid riigieelarvele. Elanikkonnakaitse ülesande lisandumisega kaasnevad täiendavad ülesanded pääste ja kriisivalmiduse asekanstleri valdkonnas. Siseministeeriumi arvuline koosseis ei muutu, vajalikud ametikohad lisandunud ülesannete täitmiseks moodustatakse sisemiste ressursside arvelt.

Samas elanikkonnakaitse lisamine Siseministeeriumi valitsemisalas suurendab ka õigusselgust. Nagu eelpool toodud, siis olenemata sellest, et Siseministeerium elanikkonnakaitse alaseid tegevusi koordineerib, siis senini õigusaktides ei ole selgelt sätestatud, kes on juhtasutus. Selle määramine on oluline nii avalikule sektorile kui ka erasektorile, seega riigile tervikuna.

Väljatöötamiskavatsust ei ole vaja koostada

Leiame ka, et väljatöötamiskavatsus ei ole selle muudatuse tarvis nõutav. Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lõike 2 punkti 5 kohaselt seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus ei ole nõutav kui seaduseelnõu seadusena rakendamise eesmärgi kaasa võttes olulist õiguslikku muudatust või muud olulist mõju. Elanikkonnakaitse teemadega on Siseministeerium tegelema juba aastaid. Nii näiteks käesoleva aasta juunikuus oli Vabariigi Valitsuses arutusel Siseministeeriumis ette valmistatud elanike kriisideks valmisoleku tõstmise kava, mille üks eesmärk on ka see, et suurendada inimeste enda valmidust kriisides toime tulla ja taastuda nii, et kriisis oleks inimeste elu ning tervis kaitstud.

Rakendusakti muutmine

Eelnõukohase muudatusega kaasneb ka Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012 määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ (edaspidi *põhimäärus*) muutmine. Selle muudatuse ettevalmistamisega tegeleb Siseministeerium, tuues põhimääruse 2. jaos „Ministeeriumi ülesanded“ esile ka elanikkonnakaitse ning pääste ja ohutuspoliitika osakond korraldatakse ümber elanikkonnakaitse osakonnaks. Täiendavalt on vaja põhimääruses teha veel sisemist töökorraldust puudutavaid muudatusi.

2. Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu seletuskirjas on toodud nagu eelnõu koosneks kuuest paragrahvist. Tegelikult muudetakse küll kuue seadust kuue paragrahviga, kuid seitsmendas paragrahvis sätestatakse jõustumise tähtaeg.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Kertu Nurmsalu 6125084
kertu.nurmsalu@siseministeerium.ee